

'Zwedens antwoord op Stephen King.' – *Daily Mirror*

JOHN LINDQVIST
AJVIDE

HEMEL STRAND

LITERAIRE
THRILLER

Over het boek

'Een fantastische roman. Misschien wel Lindqvists beste tot nu toe.' – *LitteraturMagazinet*

Op een morgen worden ze wakker in hun caravan. Het lijkt een ochtend als ervoor. En toch is er iets veranderd. Al snel realiseren ze zich dat ze op de camping zijn waar ze de avond ervoor zijn gaan slapen. En toch ziet het er anders uit. Het gras is verzorgd. Groen, fris, kort gemaaid. Maar er is iets mee. En waarom staan alleen deze vier caravans er? Waarom alleen deze tien mensen? Acht volwassenen en twee kinderen. Een kat en een hond. Wat doen ze precies op dit eindeloze grasveld, onder een strakblauwe hemel? Waar is de zon? Waarom is er geen bereik met de rest van de wereld te krijgen? Wat is dit voor niemandsland?

Dit is hoe *Hemelstrand* begint. En misschien ook wel waar het eindigt...

De pers over het boek

“De Zweedse Stephen King” wordt hij weleens genoemd. Wat John Ajvide Lindqvist alvast gemeen heeft met de Master of Horror is het uitzonderlijke verteltalent, maar hij onderscheidt zich door de fenomenale literaire souplesse en de vertederende, poëtische taal waarmee hij zijn verhaal vertelt.’ – *Crimezone.nl*

'Ajvide Lindqvist heeft dezelfde drive als Stephen King, dezelfde fundamentele liefde voor de mensheid.' – *Dagens Nyheter*

'*Wolfskinderen* is een thriller over wat een gestoorde opvoeding en de gestoorde maatschappij uitrichten met kinderen.' – *NRC Handelsblad*

'Lindqvist bouwt een tastbaar gevoel van ontzetting op.' – *The Independent*

'In één ruk uitgelezen. Geamuseerd, betrokken en ademloos.' – *Skånskan*

Over de auteur

John Ajvide Lindqvist (1968) groeide op in Blackeberg, een voorstad van Stockholm. Hij rondde een studie literatuurwetenschap af, werd illusionist en vervolgens stand-upcomedian. Lindqvist schreef ook diverse toneel- en tv-scripts. Na zijn debuut *Laat de ware binnenkomen* – een internationale bestseller die ook succesvol werd verfilmd – verschenen ook *De doden keren terug*, *Het zeewezen* en *Wolfskinderen* bij Signatuur.

Van dezelfde auteur

Laat de ware binnenkomen
De doden keren terug
Het zeewezen
Wolfskinderen

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

John Ajvide Lindqvist

Hemelstrand
De eerste plaats

Vertaald door Edith Sybesma

e-bookeditie, juni 2015

SIGNATUUR

2015

© John Ajvide Lindqvist 2014
Published by agreement with Ordfronts Förlag, Stockholm and
Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhagen
Oorspronkelijke titel: Himmelstrand
Vertaald uit het Zweeds door Edith Sybesma
© 2015 Uitgeverij Signatuur, Amsterdam en Edith Sybesma
Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Wil Immink
Omslagbeeld: Mark Sadlier / Arcangel images
Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN gebonden editie 978 90 567 2528 0
ISBN e-book 978 90 449 7340 2
NUR 305

Eerste druk, juni 2015
Tweede druk, e-book, juni 2015

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Ter herinnering aan Peter Himmelstrand (1936-1999)
'Een mens kan maar zo weinig begrijpen ...'

Aan het tekort kent men de mens.

We kunnen ons een beeld vormen van personen aan de hand van hun talenten en hun goede of slechte eigenschappen. Alles wat aan de buitenkant te zien is. Maar als we echt willen begrijpen wie ze zijn, moeten we het donker in stappen en ons op de hoogte stellen van waar het hun aan schort.

Het ontbrekende tandwiel definieert de machine. Het schilderij wordt beoordeeld naar de verkeerde penseelstreek, en het dissonante akkoord verpest het lied. Of maakt het interessant. Dat is de andere kant van de medaille.

Zonder onze tekortkomingen zouden we goed geoliede uurwerken zijn en onze daden en gedachten zouden door een computer voorspeld kunnen worden, als de processor maar krachtig genoeg is. Zover zal het nooit komen. Het tekort is een variabele buiten de berekening, die ons tot zowel grootse verrichtingen als diep verachtelijke daden aanzet.

Je zou kunnen zeggen dat het tekort ons tot mensen maakt, incompleet en fantastisch interessant. Je kunt ook zeggen dat het ons tot reptielen maakt, die zich tussen hemel en aarde voortslepen op zoek naar iets om de leegte mee op te vullen.

In beide gevallen is het tekort, of we het nu kennen of niet, de kracht die ons drijft. En het kan, zoals alles, een kritische massa bereiken, een punt waarop het van aard verandert en iets anders wordt. Dit is het geval bij veel verschijnselen die wij onverklaarbaar noemen. Hier volgt een voorbeeld.

Ik doe het licht aan.

1. ERVOOR

‘Mama, ik moet plassen.’

‘Ga dan naar de wc.’

‘Maar die is er niet.’

‘Jawel, die is er wel. Je bent er gisteren geweest. Het toiletgebouw.’

‘Daar is hij niet.’

‘Kun je mama nou niet één keer laten slapen?’

‘Maar ik moet plassen. Ik plas in mijn broek.’

‘Ga dan naar het toiletgebouw. Dat is vijftig meter. Dat kun je toch wel?’

‘Dat is er niet.’

‘Jawel, dat is er wel. Je loopt de deur uit, om die vieze caravan heen naar links en dan rechtdoor. Daar is het.’

‘Wat is links?’

‘Plas maar gewoon in het gras, verdorie. Laat me slapen. Maak papa maar wakker als je lastig wilt zijn.’

‘Bijna alles is weg.’

‘Waar heb je het over?’

‘Kijk dan.’

‘Waar moet ik kijken?’

‘Uit het raam. Ik ben bang. Bijna alles is weg.’

Isabelle Sundberg komt op haar elleboog omhoog. Haar zesjarige dochter Molly zit op haar knieën bij haar voeten. Isabelle duwt haar opzij en trekt het gordijn open. Ze wil wijzen, maar haar hand valt naar beneden.

Haar eerste gedachte is: een decor. Zo’n decor als Mickey Mouse achter zijn caravan heeft in het tv-programma op kerstavond. Kunstmatig, onecht. Maar de details zijn te scherp, de drie dimensies waarneembaar. Geen decor.

‘Ik moet plassen, ik moet plassen!’

De stem van haar dochter krast over haar trommelvliezen. Isabelle wrijft in haar ogen. Ze wil het onbegrijpelijke wegvegen. Maar het blijft, net als de eentonige klacht van haar dochter. Ze draait zich abrupt om in bed en zet haar knie tegen de rug van haar man. Ze trekt het andere gordijn open.

Ze knippert met haar ogen, ze schudt haar hoofd. Het helpt

allemaal niets. Ze klemt haar kaken op elkaar en slaat zichzelf in het gezicht. Het gejammer van haar dochter verstomt. Haar wang wordt warm en er is niets veranderd. Alles is veranderd. Ze pakt haar man bij zijn schouder en schudt hard.

‘Peter, wakker worden, verdomme. Er is iets gebeurd.’

*

Een halve minuut later wordt Stefan Larsson wakker van een deur die ergens dichtslaat. Zijn pyjama plakt aan zijn lijf en het is warm in de caravan, heel warm. Dat moet nu eens afgelopen zijn. Iedereen heeft airconditioning. Later vandaag, wanneer ze boodschappen gaan doen, zal hij in elk geval een paar flinke tafelfventilatoren aanschaffen.

‘Bim, bim, bim. Boem.’

Stefans zoon Emil licht zachtjes te neuriën in de alkoof, verdiept in een fantasiespel zoals gewoonlijk. Stefan fronsst zijn wenkbrauwen. Er is iets mis. Hij trekt zijn bril met het dikke zwarte montuur naar zich toe, zet hem op en kijkt om zich heen.

In hun oude, getrouwe caravan ziet het er net zo uit als altijd. Toen hij en Carina hem vijftien jaar geleden kochten, had hij er al hetzelfde aantal jaren op zitten. Maar na talloze vakanties en ornithologische uitstapjes is het bijna een vriend geworden, en een vriend bied je niet voor een paar duizend kronen op internet te koop aan. De versleten oppervlakken glanzen dof in het licht dat door de dunne gordijnen naar binnen komt. Niets bijzonders te zien.

Carina slaapt, van hem afgewend. Ze heeft het laken van zich afgetrapt en de lijn van haar brede heup lijkt wel iets op een oud schilderij. Stefan buigt zich over haar heen, hij ruikt haar zilte lichaamsgeur en ziet zweetdruppeltjes op haar voorhoofd. Tafelfventilatoren dus. Zijn blik blijft haken aan de tatoeage op haar schouder. Twee eeuwigheidssymbolen. Het verlangen naar een liefde die blijft. Gezet in haar jeugd. Hij aanbidt haar. Dat is een gek woord, maar er is geen ander.

Zijn ogen worden groot. Nu weet hij wat het is. *De stilte.*

Afgezien van Carina's ademhaling en Emils geneurie is het doodstil. Hij werpt een blik op zijn horloge. Kwart voor zeven. Het is nooit stil op een camping. Altijd is er gezoem van apparaten die stand-by staan en van airconditionings. Nu niet. De ademhaling van de plaats is gestopt.

Stefan stapt uit bed en kijkt in de alkoof. 'Hé, kerel, goeiemorgen.'

Emil heeft zijn aandacht bij de knuffelbeesten, die hij rond laat bewegen terwijl hij fluistert: 'Maar ik dan? Mag ik niet? Nee, Bengtson, jij bedient de kanonnen.'

Stefan loopt naar het aanrecht en houdt de koffiekkan onder de kraan, wanneer bewegingen en stemmen op het grasveld zijn aandacht vangen. De voetballer en zijn vrouw zijn ook op. Net als hun dochter. Het meisje staat tegen haar moeders blote benen gedrukt, terwijl de vrouw boze bewegingen maakt naar de man.

Stefan houdt zijn hoofd schuin. In een parallelle werkelijkheid zou hij die vrouw moeten begeren. Ze is enkel gekleed in een onderbroek en een bh, en ze ziet eruit alsof ze zo van een reclameposter is gestapt. Ze is datgene wat een man moet willen. Maar Stefan heeft voor iets anders gekozen en daar blijft hij bij. Het is een kwestie van waardigheid, onder meer.

De koffiekkan is vol. Stefan draait de kraan dicht, vult het koffiezetapparaat en nadat hij koffie in het filter heeft geschep, drukt hij op de startknop. Er gebeurt niets. Hij laat het knopje een paar keer op en neer gaan, controleert of de stekker erin zit, waarna hij denkt:

stroomstoring.

Dat verklaart bovendien de afwezigheid van elektrische ruis. Hij giet het water in een pannetje, dat hij op de kookplaat zet. *Hallo?* Hij slaat zichzelf voor het hoofd. Stroomstoring, ja! Dan doet het elektrische fornuis het ook niet.

Hij bukt om de gaspit aan te zetten en werpt tegelijkertijd een blik uit het raam, kijkt voorbij het ruziënde koppel om te zien wat voor weer het is. De hemel is zo helderblauw dat je waarschijnlijk mag hopen op een mooie ...

Stefan hapt naar adem en grijpt zich aan de rand van het

aanrecht vast, terwijl hij dichter naar het raam toe leunt. Hij begrijpt niet wat hij ziet. Het roestvrije staal is lauw onder zijn handen en hij heeft een zuigend gevoel in zijn maag als van duizeligheid. Als hij het aanrecht loslaat, zal hij loodrecht het niets binnenvallen.

*

Peter heeft een snoeppapiertje gevonden in de rechterzak van zijn korte broek. Het ritselt zachtjes in zijn zak wanneer hij het papertje in zijn gebalde vuist verfrommelt. Isabelle schreeuwt tegen hem en met zijn blik fixeert hij het punt op haar wang waar zijn handpalm zou kunnen landen als die niet druk bezig was met het snoeppapiertje.

‘Hoe kun je zo oliedom zijn om de sleutel in de auto te laten zitten wanneer je zo belachelijk veel gedronken hebt dat iedere idioot met ons weg kan rijden om ons hier in de ... hier te dumpen.’

Hij mag haar niet slaan. Als hij dat doet, verschuift het machts-evenwicht, worden tijdelijke vredesverdragen verscheurd en verandert alles in chaos. Hij heeft haar een keer geslagen. De voldoening was enorm, de nasleep ondraaglijk. Van beide ontdekkingen was hij geschrokken. Dat hij er plezier aan beleefde haar fysiek pijn te doen en dat zij in staat was hem psychisch pijn te doen.

Hij denkt: *tienduizend*. Nee. *Twintigduizend*. Dat zou hij bereid zijn te betalen voor vijf minuten rust. Om na te kunnen denken, een verklaring te vinden. Maar Isabelles woorden ratelen tegen de buitenkant en zijn gespannen snaar van zelfbeheersing trilt aan de binnenkant. Het enige wat hij kan doen is het snoeppapiertje uitvouwen en er daarna weer een prop van maken.

Molly klampt zich aan de benen van haar moeder vast en speelt de rol van het geschrokken kind. Dat doet ze goed, ze overdrijft alleen een beetje, waardoor Peter haar doorziet. Ze vindt dit leuk op een manier die Peter niet kan begrijpen.

Dan klinkt er een kuchje. De man met de dikke bril uit de ca-

ravan naast hen, die de saaiheid in eigen persoon lijkt te zijn, komt dichterbij. Op dit moment is hij een welkome gast. Isabelles woordenstroom stopt, Molly staart naar de nieuw aangekomene.

‘Pardon,’ zegt de man. ‘Maar weten jullie wat er aan de hand is?’

‘Nee,’ zegt Isabelle. ‘Zeg jij het maar.’

‘Ik weet niet meer dan jullie. Alles is weg.’

Isabelle maakt een schokkerige beweging met haar nek en sist: ‘Jij ook al? Moet iemand de andere caravans, de kiosk, het toiletgebouw en Joost mag weten wat nog meer hebben weggehaald? Is dat logisch? We zijn verplaatst, natuurlijk.’

De man met de bril kijkt naar de caravans die over zijn van wat de camping van Saludden was en zegt: ‘In dat geval lijkt het erop dat ze er meer hebben verplaatst.’

Molly trekt aan de rand van Isabelles onderbroek. ‘Wie, mama? Wie hebben dat gedaan?’

*

Vier caravans. Vier auto’s.

De caravans verschillen in bouwjaar, grootte en uitvoering, maar ze zijn allemaal wit. Tussen de auto’s zit meer verschil, maar twee ervan zijn Volvo’s. Alle auto’s hebben een trekhaak, natuurlijk. Twee hebben een imperiaal.

Behalve dat: niets behalve mensen. Drie volwassenen en een kind, dat tussen de caravans en de auto’s heen en weer loopt; de anderen slapen nog, onwetend, misschien dromend.

Achter het kringetje van caravans is alleen maar gras. Een grasveld met drie centimeter lange sprietjes dat zich uitstrekt zover het oog reikt, in alle richtingen.

Het is een lege plek.

Je kunt niet weten wat er achter de horizon is, onder de grond, boven de hemel, maar voor het moment is dit een lege plaats. Niets. Behalve mensen. En ieder mens een wereld op zich.

*

Molly wil dat Isabelle meegaat wanneer ze achter hun caravan gaat plassen. Peter gaat op zijn hurken zitten en haalt zijn handen door zijn haar, terwijl hij een zucht slaakt.

‘Waar zijn we ergens?’ vraagt Stefan aan niemand in het bijzonder. ‘Ik heb nog nooit zo iets gezien.’

Peters mondhoeken trillen. ‘Ik wel. Ik heb mijn halve leven op dit soort gras doorgebracht. Eerst voetbal, daarna golf. Maar hoe kan het zo ... gemaaid zijn?’

Al het gras binnen hun gezichtsveld biedt de aanblik van een goed bijgehouden villatuin of een golfbaan. Stefan trekt een bosje sprietjes uit en wrijft ze fijn tussen zijn vingers. Het is echt gras, aan de dunne wortels hangen kluitjes aarde. Je zou een leger van grasmaaiers nodig hebben om het zo kort te houden. Bestaat er gras dat slechts tot een bepaalde hoogte groeit?

Isabelle en Molly keren terug. De moeder is beeldschoon en het meisje schattig. Lang, golvend haar omlijst een rond gezichtje en grote, blauwe ogen. Ze draagt een roze nachtpon met een plaatje van een sprookjesprinses, die wel wat op haar lijkt. En dan Peter zelf: kortgeknipt, blond haar en een markante kaaklijn. Smalle heupen maar een brede borstkas, armspieren die zich aftekenen onder de huid.

Drie mensen die zo nagenoeg perfect zijn, dat ze nauwelijks geloofwaardig zouden zijn in de IKEA-catalogus, laat staan op een ietwat aftandse camping. De verandering van de omgeving heeft hun aanwezigheid minder onnatuurlijk gemaakt, het eindeloze veld is een geschikter decor voor Isabelle dan een vervallen minigolfbaan. Toch windt zij zich het meest op.

‘Dit is toch stapelkrankzinnig,’ zegt ze. ‘Waar zijn we in godsnaam?’

Stefan laat zijn blik over het grasveld, de caravans en de auto’s gaan. Die blijft haken aan de zwarte SUV die naast de caravan van het perfecte gezin staat.

‘Hebben jullie een TomTom?’ vraagt hij.

Peter slaat zichzelf voor het hoofd en loopt op een drafje naar de auto. De anderen volgen hem. Molly kijkt onder het lopen onafgebroken naar Stefan. Hij glimlacht naar haar. Ze glimlacht niet terug.

Peter opent het portier en glijdt achter het glimmende dashboard. ‘Wacht even. Even testen.’

Hij drukt op een knop en de motor slaat met een zacht, spinnend geluid aan. Er verandert iets in Peters houding. Zijn hoofd, dat tussen zijn schouders had gehangen, komt een paar centimeter omhoog, zijn lichaam krijgt meer formaat. Hij zit nu achter de knoppen.

Tijdens het opstarten wordt het scherm van het navigatiesysteem paars. Daarna verschijnt er een plattegrond.

Er wordt aan Stefans broek getrokken. Wanneer hij naar beneden kijkt, ontmoeten zijn ogen die van Molly. Haar helderblauwe ogen kijken zonder te knippen in de zijne, wanneer ze vraagt: ‘Waarom kijk je niet naar mama?’

*

Benny is al een poosje wakker. Hij ligt in zijn mand in de voortent en probeert het te begrijpen.

Het geluid klopt niet. De geuren kloppen niet.

Er gaat een schok door zijn oren wanneer hij mensenstemmen hoort. Zijn neus trilt, hij probeert bekende geuren van buiten op te vangen. Die zijn er niet.

Benny is zeven jaar oud en weet het nodige. Hij is bekend met het concept mechanische verplaatsing. Je stapt in Auto of in Caravan, het broemt en trilt, je wordt snel vervoerd. Daarna bevind je je op een nieuwe plek. Nieuwe geuren, nieuwe geluiden, nieuw licht.

Benny weet dat zo’n verplaatsing niet heeft plaatsgevonden. Toch bevindt hij zich niet op dezelfde plek als waar hij in slaap is gevallen. Dat maakt hem onzeker en hij blijft in zijn mand. Voorlopig.

*

‘Peter, zie in dat er iets aan dat onding moet mankeren.’

‘Er heeft nog nooit iets aan gemankeerd.’

‘Nee, maar nu wel. Kijk om je heen, verdorie. Vind jij het eruit-zien alsof we zijn waar dat ding zegt dat we zijn? Nou?’

‘Ik zeg alleen dat ...’

‘Mama, waar zijn we?’

‘Daar probeert papa achter te komen met zijn apparaatje dat het niet doet.’

‘Hij doet het wel. Kijk maar naar het pijltje ...’

‘Peter, wat kan mij dat pijltje schelen. Hij is stúk, snap dat dan. Ja, haha, wat een goed idee. Dat zal helpen. Tik er maar tegen. Ken je niet ook nog een toverspreuk?’

‘Oké, Isabelle, kun je nu ophouden?’

‘Mama, waarom is papa boos?’

‘Omdat hij in zijn mannelijkheid is aangetast en omdat hij niet tot zich wil laten doordringen dat we verpláátst zijn. Hij denkt dat we nog op dezelfde plaats zijn als gisteren.’

‘Maar dat is niet zo.’

‘Nee. Dat begrijp jij en dat begrijp ik. Maar papa begrijpt dat niet en daarom voelt hij zich dom en daarom wordt hij boos.’

*

‘Boem.’

Een laserstraal raakt de ene vleugel van het ruimteschip midscheeps.

‘Bim, bim, bim.’

Meteoren, een heleboel meteoren ketsen tegen de ramen.

‘Bam!’

Magneetschok! De meteoren worden steentjes, maar ...

‘Boem, boem.’

Nog meer laser, alarm, alarm. Niets aan te doen. We zijn verloren. Het schip valt naar de zon.

‘Héééélp.’

Het is warm in de alkoof, ontzettend warm. Emil heeft zo’n dorst dat zijn tong in zijn mond plakt. Toch klimt hij niet naar beneden om water te drinken. Daar is iets niet zoals het hoort te zijn. Het gesnurk van zijn moeder onder hem, zijn vader is

opgestaan. De stemmen van de volwassenen zijn zacht door de wand heen te horen. Emil kan niet verstaan wat ze zeggen, maar hij hoort dat ze ongerust zijn.

Hij wil niet weten waarom ze ongerust zijn, hij wacht liever tot het probleem zich heeft opgelost. Emil zet zijn knuffels om zijn hoofd heen; Bengtson, de beer, komt recht boven zijn kruin. Paddy, Bunte, Hiphop en Sabelkat aan de zijkanten. Emil gaat met zijn ogen heen en weer en kijkt hen aan.

Wij zijn hier. We vinden je lief.

Emil likt zweet van zijn bovenlip en knikt.

‘Ik weet het, ik vind jullie ook lief.’

Waar zullen we naartoe gaan?

‘Naar Mercurius, vinden jullie dat goed?’

Dat vinden we goed.

‘Mooi. Bengtson, jij mag Tsjoebakka zijn. Daar gaan we.’

*

Peter heeft een time-out genomen.

De portieren zitten op slot en hij leunt achterover op zijn stoel. Isabelle staart hem door de getinte zijruit aan. Hij kijkt door de voorruit.

Een leeg veld breidt zich voor hem uit. Het strekt zich uit zover het oog reikt, de horizon een gewelfde snee tussen het wazige groen en het wazige blauw. Gewelfd, ja. De wereld is niet plat geworden. Dat is tenminste iets.

Zijn blik gaat naar het scherm van de TomTom. Die zegt dat alles in orde is. Daar is de oprit naar de camping te zien, het pijltje dat aangeeft dat de auto staat waar hij zou moeten staan, vijftig meter van het meer, dat eveneens te zien is. Peter kijkt weer op. Er is geen weg, er is geen meer. Alleen het veld, het veld en nog eens het veld.

‘Natuurlijk. Idioot.’

Het is zo simpel om de TomTom te controleren.

Peter maakt de handrem los en trapt voorzichtig op het gaspedaal. De auto rijdt vooruit. Er wordt op de ruit gebonsd. Isabelle

rent met de auto mee, terwijl ze schreeuwt: ‘Stomme idioot! Waar ben je verdomme mee bezig?’

Peter glimlacht. Ze denkt dat hij bij haar weg wil rijden. En wie weet, misschien doet hij dat ook wel. Hoe vaak heeft hij niet gefantaseerd over dit moment, misschien moet hij er eindelijk eens werk van maken.

Hij gluurt naar Isabelle, die naast hem rent, nog steeds alleen gekleed in haar ondergoed, en hij voelt zijn penis stijf worden. In de week dat ze met de caravan weg zijn, heeft hij niet bij haar in de buurt mogen komen en daarvoor was het minstens twee weken geleden. Zijn seksuele nood is zo hoog dat die aan haat grenst en wanneer Isabelle struikelt en schreeuwt, komt hij bijna klaar.

Hij knippert met zijn ogen en concentreert zich op het scherm van de TomTom.

Ja hoor. Het pijltje beweegt. Het navigatiesysteem is dus niet kapot. Het pijltje komt in een prachtige, vloeiende beweging steeds dichterbij het meer en Peter remt voordat hij de oever heeft bereikt, ook al is er geen oever te zien. Hij blijft een paar seconden stilzitten, kijkt afwisselend naar zijn voet op de rem en naar het scherm. Hij kan zichzelf er niet toe brengen het onzichtbare meer in te rijden.

Er wordt weer op de ruit gebonsd en hij draait het raampje open. Isabelle leunt naar binnen, vraagt waar hij in godsnaam mee bezig is. Hij legt het uit.

‘O ja? En?’

‘Ik wilde het gewoon controleren.’

Isabelle ziet de erectie in zijn korte broek, glimlacht spottend en maakt een hoofdbeweging in die richting. ‘Wat heb je daar nou?’

‘Niets wat jou interesseert.’

‘Nee, zeg dat wel.’

Molly komt aangerend en met een stem die kleiner is dan haar zes jaar zegt ze: ‘Mama? Gaat papa bij ons wegrijden?’

‘Nee, schat, dat gaat hij niet doen,’ zegt Isabelle. ‘Papa had gewoon een stom idee, dat hij meteen wilde uitproberen.’ Ze leunt

naar binnen en haalt haar iPhone uit het dashboardkastje. ‘Deze heb je natuurlijk niet geprobeerd?’

Peter schudt zijn hoofd en verlaat de auto. Hij weet tamelijk zeker hoe de telefoontest zal uitpakken. En inderdaad. Achter zich hoort hij Isabelle vloeken: ‘Verdomme! Niet het kleinste beetje ... Wat is dit voor plek?’

Geen bereik. Geen signaal. Geen contact. Peter laat zijn blik langs de lege horizon gaan, de strakblauwe zomerlucht. Dan slaat hij zijn handen voor zijn mond en fluistert: ‘De zon. Waar is in godsnaam de *zon*?’

*

De zon.

Stefan staat voor zijn caravan met zijn armen langs zijn lichaam en zijn mond open. Hij zoekt de hemel nog eens af, alsof hij het de eerste keer verkeerd heeft gedaan. Iets over het hoofd heeft gezien wat zich vlak voor zijn neus bevond. Maar er is echt geen zon, alleen de verblindend blauwe hemel, die lijkt te stralen van een innerlijk licht.

Hij zet een paar stappen in verschillende richtingen om de stukken van de horizon te bekijken die aan het zicht worden onttrokken door caravans en auto’s. Geen zon. Hij richt zijn blik weer omhoog. De hemelkoepel is overal even licht en heeft op alle punten dezelfde blauwe tint. Hij ziet er niet eens uit als een hemel, meer als iets wat daar is bevestigd om op een hemel te lijken. Het ontbreken van kleurschakeringen of wolken maakt het onmogelijk uit te maken of hij zich tien of tienduizend meter boven hem bevindt.

Hij kijkt naar de grond om hem heen en vindt een van Emils speelgoedautootjes, raapt het op en gooit het vervolgens zo hoog mogelijk in de lucht. Het vliegt misschien twintig meter omhoog voordat het omkeert, terugkomt en in het gras valt, zonder onderweg enige hindernis te hebben ontmoet.

Zolang Stefan zich kan herinneren, heeft hij geleefd met angst in zijn hart. Die angst was de ene keer sterker, de andere keer

zwakker, maar hij was er altijd. Als de angst een stem had, zou die voortdurend dezelfde zin herhalen: *Alles zal je ontnomen worden.*

Als de zon kan verdwijnen, kan alles verdwijnen. Stefans borstkas doet pijn alsof er vanbinnen aan getrokken wordt. Hij kijkt naar de deur van de caravan. Zolang Carina en Emil er zijn, is praktisch alles draaglijk.

En als ze daar niet zijn? Als zij ook verdwenen zijn?

Stefan krijgt moeite met ademen. Hij zet een stap naar de deur en blijft staan. Hij wordt overvallen door een krankzinnige impuls om zijn handen voor zijn oren te houden en het op een rennen te zetten.

Met de nodige inspanning haalt hij een paar keer diep adem en de paniek maakt plaats voor de angst van de boodschapper. Hij wil Carina niet wakker maken in deze wereld, hij wil Emil niet voorstellen aan een hemel zonder zon.

Stefan knijpt zijn ogen dicht. Zo stijf mogelijk. Hij stelt zich een zon aan de hemel voor, zet de minigolfbaan, de kiosk en de trampoline terug. Hij creëert geluiden. De ochtendbries door de loofbomen, slaapdronken kinderen die drukte maken bij het meer. Alles wat er hoort te zijn.

Wanneer hij zijn ogen opendoet, is het weg. Hij heeft zijn gezin geen wereld te bieden, hij kan er ook niet een scheppen. Hij kijkt naar de deur en de angst keert terug. Stel dat hij naar een lege caravan staat te kijken.

Hij houdt het niet meer uit. In één ruk is hij er, hij smijt de deur open, stapt met een grote pas de caravan binnen en staat dan met bonzend hart naar zijn slapende vrouw te kijken, te luisteren naar de stem van zijn zoon. Zolang hij doodstil staat en niets zegt, is het net alsof er niets is gebeurd. Een gewone ochtend in de caravanvakantie. Straks gaan ze ontbijten. Emil zal een slimme vraag stellen over hoe de wereld in elkaar zit ...

De wereld? Welke wereld?

Stefan vermant zich en gaat met zijn gezicht naar Carina toe in bed liggen. Hij aait over haar wang en fluistert: 'Schat?'

Carina knippert een paar keer met haar ogen, doet ze dan open

en zegt: 'O jee.' Dat doet ze vaak wanneer ze wakker wordt, alsof de slaap haar heeft verrast. 'O jee. Hoi. Hoe laat is het?'

Stefan kijkt op de wekker, die op tien voor zeven staat. Maakt dat nog uit? Hij strijkt een bezwete lok uit Carina's gezicht en zegt: 'Er is iets gebeurd.'

*

Bij gebrek aan een internetverbinding bladert Isabelle in haar portfolio.

Synsam, 2002. Een close-up die haar blauwgroene ogen goed doet uitkomen in contrast met het zwarte montuur van de bril met vensterglas. Haar mond gevormd alsof ze op een olijf zuigt.

Guldfynd, 2002. Een luxueuze foto van Isabelle ten voeten uit, met chromatisch licht, een avondjurk met blote rug. Een spetter in een rokkostuum komt behoedzaam dichterbij, alsof hij niet weet of hij zo'n schoonheid wel ten dans durft te vragen. Microspots op armband en ring. Alleen de belichting duurde al vier uur.

Lindvalls Kaffe, 2003. Haar perfect gevormde nagels rond het ivoorwitte koffiekopje (valse nagels, ze heeft de neiging om nagels te bijten), het licht dat van de donkere vloeistof lijkt op te stijgen creëert schaduwen, die haar jukbeenderen accentueren.

Gaultier, 2003. Het topnummer wat prestige betreft, maar het ging om een campagne voor het mannenparfum. Isabelle is daarom een tikkeltje onscherp achter de zwartharige man, die even scherp getekende trekken heeft als een cartoonfiguur. Een Griek. De knapste met wie ze ooit heeft gewerkt. Homo, helaas.

H&M, 2004. De meest professionele sessies ooit. De zomercampagne had haar grote doorbraak moeten worden. Op het laatste moment werd besloten dat ze op de etnische toer zouden gaan. Afrikanen, Aziaten en een Eskimo. Een Eskimo. Voor de zomercampagne. In die periode begon Isabelle Xanax te slikken.

Ellos, 2005. De enige reden dat ze die foto's in haar portfolio heeft laten zitten, is dat die serie haar lichaam het best in beeld brengt. Badmode en lingerie, gelukkig. Geen oudewijvenbloezen.

PerfectPartner, 2009. Je kunt er niets anders van maken dan dat ze smoorverliefd moet zijn op de man wiens wang ze streeft; haar blik zegt alles. Peter was niet blij toen de reclamebanner opdook in zijn mail.

Gudrun Sjödén, 2011. Wanneer je dertig bent, moet je eieren voor je geld kiezen. Maar een leuke fotoshoot in Marokko. Aardkleuren en woestijnlicht in de middag. De wapperende stoffen, haar glinsterende, hongerige ogen alsof ze zojuist bij een oase is aangekomen. Alsof ze de oase is.

Molly kruipt naast haar op het bed, ze strijkt met haar hand door de lucht voor het scherm.

‘O, wat ben je mooi, mama.’

*

Benny heeft zich naar de opening van de voortent gewaagd. Wat zijn neus en oren hem hebben verteld wordt bevestigd door wat hij ziet. Zonder te zijn verplaatst bevindt hij zich op een nieuwe plek.

Hij gaat zitten en krabt met zijn achterpoot over zijn oor. Dan steekt hij zijn neus voorzichtig door de opening. Bepaalde geuren zijn er nog. De caravan die naar Koe ruikt en Kat bevat. De parfumgeur van Zij.

Hij kijkt naar de leegte, knippert met zijn ogen tegen het licht. Helemaal niet zoals gisteren en bijna zonder geuren. Benny gaapt en schudt zich uit. Hij draait een rondje, gaat weer voor de opening zitten en kijkt de andere kant op.

Kat ligt voor het raam van de caravan die naar Koe ruikt. Benny rekt zich uit en vergeet zijn angst. Hij zal Kat de volle laag geven.

Wanneer hij net van de houten vloer van de voortent is afgestapt en zijn poten in het gras heeft gezet, komt er iemand zijn kant op. Een grote Hij. Benny verstijft en blijft een moment besluiteloos staan. Dan trekt hij zich terug, draait zich om en rent terug naar zijn mand.

*

Peter had zich de caravanvakantie voorgesteld als een laatste poging om zijn huwelijk met Isabelle te redden, een laatste klap met de defibrillator voordat ze de dood van de patiënt vaststelden.

Meestal checkten ze in bij een vijfsterrenhotel in een ver land, waar Isabelle wellnessbehandelingen kon ondergaan, terwijl Molly in een kinderclub werd opgevangen en Peter thrillers las aan de rand van het zwembad. De luxe verzachtte Isabelles gemoed en ze leefden in een limbo, waar ze niet beter en niet slechter van werden. Wanneer ze thuiskwamen, duurde het meestal een paar dagen en dan begonnen de ruzies opnieuw.

Isabelle was uiteraard heel negatief geweest over het idee om een caravan te huren, maar Peter had het doorgezet met het argument dat hij herinneringen wilde herbeleven aan zijn jeugd met zijn moeder. Dat was niet onwaar, maar het ging hem er vooral om Isabelle een laatste kans te geven. Die had ze niet gegrepen en eigenlijk had hij dat van tevoren al geweten. Dat het enkel een spel voor de galerij van het geheugen was, om naderhand naar deze week te kunnen wijzen en te denken: *Toen kreeg ik er genoeg van. Toen werd het me te veel.*

Hij heeft er genoeg van en het is hem te veel. Hij moet hier weg. Binnenkort.

Peter nadert Donalds caravan. Een kleine beagle draait zich om en rent de voortent in wanneer Peter in de tentopening blijft staan en om zich heen kijkt.

De caravan is een Kabe Royal Hacienda, tien meter lang en aan een Cherokee SUV gekoppeld. Daarbij een voortent van minstens twintig vierkante meter. Teakhouten meubels en een tuintje in potten. Aan de tentstokken hangen foto's van Elvis Presley en een paar airbrush-schilderijen van indianen en wolven. Midden op de tuintafel staat een vlaggenstokje met de Amerikaanse vlag eraan. Verborgen achter de pronkende potplanten hangt een wandkleed van goudbrokaat met de tekst EEN VRIENDELIJK GEZICHT BRENGT OVERAL LICHT.

De mand van de beagle staat naast de deur van de caravan en de hond gromt wanneer Peter dichterbij komt, zijn hele lijf drukt uit: *Ik weet dat je me gaat slaan, maar doe het alsjeblieft niet.*

Angst om geslagen te worden is provocerend. Je wordt verleid om datgene te worden waarvoor je wordt aangezien en Peter voelt een impuls om de hond een harde trap tegen zijn kop te geven, zodat hij zijn bek houdt. In plaats daarvan gaat hij op zijn hurken zitten, steekt zijn hand uit en zegt: 'Ik doe niks.'

De ogen van de hond gaan alle kanten op en hij duwt zijn kin tegen de bodem van de mand. *Als het voedsel opraakt, kunnen we deze hond opeten.* Peter schudt zijn hoofd en staat op. Hij is niet bij zijn volle verstand en hij moet hier weg. Binnenkort.

Hij klopt op de deur van de overdadige caravan. Het duurt een paar seconden, dan schommelt de wagen heen en weer en klinken er zware voetstappen. Peter steekt zijn handen in zijn broekzakken, knijpt in het snoeppapiertje en schraapt zijn keel. De deur gaat open.

De man die in de opening staat, is in de zeventig. Zijn kruin is helemaal kaal, terwijl zijn borst bedekt is met ruig, wit haar. Een dikke, gebruinde buik verbergt de bovenste helft van een roodwit gestreepte boxersshort. De tamelijk ver uit elkaar staande ogen geven zijn blik een opgejaagde intensiteit, prooi- en roofdiergelijk. Hij straalt wanneer hij Peter in het oog krijgt.

'Nee maar! Hoog bezoek op de vroege ochtend.'

'Ja, och,' zegt Peter en hij slaat zijn ogen neer.

De vorige avond was Donald zonder uitnodiging bij hem komen zitten om de strafs chop tegen Bulgarije in 2005 te bespreken. Hij was van mening dat Peters carrière in het nationale elftal veel te kort was geweest en noemde er toen een aantal aanleidingen voor, spelmomenten die Peter zelf was vergeten.

Peter had hem een paar borrels aangeboden om hem verder te laten praten, ondanks veelbetekenend gezucht van Isabelle. Hij had Donald enkele anekdotes verteld uit de jaren in de Italiaanse liga en Donald had met bewonderende kreten tot zich genomen wat er geboden werd. Peter koesterde zich in zijn eigen glans, likte zichzelf en schaamde zich hevig terwijl hij tegelijkertijd genoot.

Donald was uiteindelijk naar huis gewankeld met een '*arrive-derci, maestro*' over zijn schouder en Isabelle had Peter de groot-

ste zielenpiet genoemd die ze ooit had ontmoet, waarna ze hem er nog eens aan herinnerde dat hij het merendeel van zijn Italiaanse miljoenen had verspild aan een mislukt restaurantproject. Enzovoort, enzovoort. Een tamelijk normale avond.

‘Wat kan ik voor je doen?’

Donald stapt met steun van de deurpost uit de caravan. Peter doet een halve pas naar achteren om ruimte te maken voor de buik en zegt: ‘Er is iets gebeurd. Het is moeilijk uit te leggen, je moet zelf maar kijken ...’ Peter volgt de Amerikaanse gewoonte, en voegt eraan toe: ‘... Donald.’

Donald kijkt om zich heen. ‘Hoe bedoel je, Peter? Wat is er gebeurd?’

Peter loopt achteruit de voortent uit en maakt een zwaaiende beweging met zijn arm naar de omgeving. ‘Je moet zelf maar kijken. Anders geloof je me niet.’

Terwijl Peter zich verwijderd in de richting van de laatste caravan waar de mensen nog slapen, hoort hij Donald naar adem happen en iets mompelen wat klinkt als: ‘*Holy shit.*’

*

Emil is uit zijn alkoof gekomen en zit op zijn knieën tussen Stefan en Carina in het tweepersoonsbed uit het raam te kijken. Hij wijst naar de horizon en vraagt aan Stefan: ‘Hoever is het weg?’

‘De horizon, bedoel je?’

‘Ja.’

‘Een kilometer of vijf, wordt altijd gezegd.’

Emil knikt alsof hij dat wel had gedacht en zegt: ‘Misschien is er daarna niets meer.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Er is immers niets te zien.’

Stefan kijkt naar Carina, die nauwelijks een woord heeft gezegd nadat ze eerst uit het raam heeft gekeken en daarna een minuut naar buiten is gegaan, waarna ze weer teruggekomen is in bed. Haar blik is ver weg en Stefan legt een hand op haar schouder. ‘Hoe is het, schat?’

‘Dit ...’ zegt ze en ze gebaart naar het raam. ‘Dit slaat toch nergens op? Heb je de telefoon geprobeerd?’

‘Ja. Geen ontvangst.’

Carina’s blik schiet over het veld, maar vindt nergens houvast. Ze verstopt haar gezicht in haar handen.

‘Mama,’ zegt Emil en hij geeft een klopje op haar rug. ‘Niet verdrietig zijn. Het komt in orde. Toch, papa?’

Stefan knikt. Het is een tot niets verplichtende belofte. Het komt altijd in orde. Soms komt het goed en soms niet, maar in orde is het altijd, op de een of andere manier.

Emil trekt een *Donald Duck* van de plank boven het bed en gaat op zijn buik liggen, hij kijkt naar de plaatjes terwijl zijn lippen bewegen wanneer hij de letters spelt. Hij is groot genoeg om te begrijpen dat het heel vreemd is wat hun is overkomen, onbegrijpelijk zelfs. Maar dat zijn zoveel dingen in zijn leven. Onweer, elanden, elektriciteit en waarom eieren hard worden wanneer je ze kookt, en aardappelen zacht. Dit is gewoon nóg een ding op het lijstje. Zijn vertrouwen is groot. Zijn ouders regelen het wel, op de een of andere manier.

Carina haalt haar handen van haar gezicht, kauwt op haar onderlip en vraagt: ‘Is het echt?’

‘Wat bedoel je?’

‘Ik bedoel ... dit kan toch niet? Is het echt?’

Stefan begrijpt ongeveer wat ze bedoelt, maar die gedachte is niet bij hem opgekomen. Dat het allemaal alleen in hun hoofd zou bestaan, als een hallucinatie of een psychose.

‘Ik denk het wel,’ zegt hij. ‘We zijn nu hier. Op de een of andere manier.’

‘Oké,’ zegt Carina en ze wendt zich af van het raam. Ze haalt diep adem en recht haar rug. ‘Hoe staat het met het voedsel? En het water?’

*

Er hangt een vage mestgeur om de oude Polar-caravan van de melkveehouders, die aan de witte Volvo 740 gekoppeld is. Een

rode kat ligt voor het raam te loeren. Peter blijft staan en bekijkt de combinatie. Het geheel heeft iets dufs. Alsof de caravan, de auto en de kat hier al sinds jaar en dag *gewoonheid* staan uit te stralen.

Twee avonden geleden was Peter langs de wagen van de boeren gekomen, op weg naar het washok. Ze hadden op hun klapstoelen gezeten en waren een kruiswoordpuzzel aan het maken. Uit een cd-speler op tafel klonk *Dancing Queen* van ABBA. Ze waren opgestaan en hadden zich voorgesteld: ‘Lennart en Olof. Denk aan oude leiders van de Centrumpartij.’

Peter klopt op de deur en hoort binnen iemand wakker worden. De caravan van Donald schommelde. Die van de boeren knarst en piept, het metaal kreunt onder de last van de persoon die er na een paar pogingen in slaagt de klemmende deur open te duwen.

Peter weet niet of hij Lennart of Olof tegenover zich heeft. Ze lijken zoveel op elkaar dat hij eerst dacht dat ze broers waren. Hetzelfde ronde gezicht en dezelfde diepliggende, vriendelijke bruine ogen. Dezelfde leeftijd, net over de vijftig, en dezelfde lengte. Dezelfde lichamen, gekromd door het werk, en eeltige, sterke handen.

De man is gekleed in een blauwe tuinbroek, waarvan de ene galg kapot is. Hij tuurt tegen het licht in, naar Peter.

‘Sorry,’ zegt hij. ‘Ik kom alleen ...’

De man concentreert zich op de andere galg en Peter kijkt de caravan in. Vervolgens zet hij een stap naar achteren, zodat de hoek verandert. Zodat hij het niet kan zien.

Met de galg op zijn plaats richt de man zijn aandacht weer op Peter en het lijkt hem te verbazen dat hij Peter niet op dezelfde plaats terugvindt als daarnet.

‘Ja?’ zegt hij. ‘Goeiemorgen?’

‘Ja ...’ zegt Peter, nog steeds verward door wat hij in de caravan heeft gezien. ‘Het is zo dat ... Ja.’

Het uitzicht vanuit de caravan wordt niet belemmerd door een voortent, dus Peter beperkt zich ertoe de omgeving met een handgebaar aan te duiden. De man kijkt om zich heen, leunt uit

de caravan om naar rechts en naar links te kunnen kijken, heft daarna zijn blik naar de lucht, terwijl hij mompelt: ‘Dat is niet best ...’

‘Ik weet niet meer dan jij,’ zegt Peter. ‘Misschien moeten we bij elkaar komen, iedereen die hier is. Om te bespreken wat we moeten doen.’

De blik van de man keert terug naar die van Peter. De diepliggende ogen hebben iets doorzichtig gekregen, alsof er een scherf van de hemel in is blijven zitten. De man schudt zijn hoofd en vraagt: ‘Doen?’

‘Ja. We moeten toch iets ... doen?’

‘Wat kunnen we doen?’

Waarschijnlijk is de man in shock, wat niet gek is gezien de omstandigheden. Peter heft een gebalde vuist – de coach die het team bij zich roept voor een wedstrijd – en zegt: ‘We spreken elkaar. Oké?’

Zonder op antwoord te wachten draait hij zich om en loopt terug naar zijn eigen caravan. Achter zich hoort hij de man zeggen: ‘Olof, wakker worden. Dit moet je zien.’

Dan heeft Peter dus met Lennart gesproken. Hij wrijft hard over zijn hoofd. Hij krijgt veel voor zijn kiezen vanochtend, want door de open deur heeft hij het bed van de boeren gezien. Een tweepersoonsbed met aan één kant een fors lichaam onder de lakens. De andere kant leeg.

Peter is niet erg bevooroordeeld, voor zover hij weet. Maar dat die twee boeren ... dat kan hij zich moeilijk voorstellen. Heel moeilijk. Peter masseert zijn schedel om het beeld weg te wrijven. Hij heeft genoeg andere dingen om over na te denken.

Wat kunnen we doen?

Ja, dat is de vraag. Zelf heeft hij geen idee. Hij weet niet waarom hij de taak op zich heeft genomen om bij de mensen langs te gaan en hen wakker te maken, maar hij had het gevoel dat iemand dat moest doen. Hij weet nu niet meer waarom hij dat gevoel had. Misschien om niet alleen te hoeven zijn.